

Sprendimai – atiduoti vyru ar neatiduoti?

Praktiškai visi, kas kalba apie santykius bei kaip sukurti harmoningesnę dinamiką poroje, moko moteris sekti paskui vyrą ir leisti jam daryti sprendimus. Mes taip pat jungiamės į šitą būrį ir šiame straipsnyje norim pasiūlyti idėjų apie sprendimų atidavimą ir kad tai galima padaryti neskriaudžiant savęs, nepuolant į kraštutinumus ir laimint netgi daugiau negu patenkintas vyras ar darnūs santykiai.

Pirma truputis teorijos, kuri gali būti teisinga, o gali ir nebūti teisinga, tačiau svarbiausia yra tai, ar ji ką nors sako jums asmeniškai. Niekam ne paslaptis, kad moteris tūkstantmečius buvo laikoma prastesne, mažiau svarbesne už vyrą. Šiurpas nukrečia pažiūrėjus ką darydavo įvairių tautų moterys, kad įtiktų vyrams ir sėkmingai ištekėtų. Moterims tai buvo gyvenimo ir mirties klausimas. Dalis mokymų sako, kad Jėzus prieš 2000 metų įvedė vieną santuoką visam gyvenimui tik tam, kad apsaugotų moteris, kurias vyrai, susiradę jaunesnes, išmesdavo į gatves ir kurioms nelikdavo nieko kito, kaip pardavinėti save. Ši istorija yra tik viena medalio pusė ir mes nesam suinteresuoti sustiprinti idėją, kad moteris buvo, yra ir amžinai liks vyro auka, tačiau ši medalio pusė turi savo vietą. Palyginti neseniai moterys pradėjo priešintis tokiai situacijai ir garsiai sakyti užteks. Tai buvo sveikintinas žingsnis pradėjęs vesti moteris iš įsitikinimo, kad jos yra mažiau vertingos nei vyrai. Visgi paprastai, kada žmogus ar grupė žmonių bando išsiveržti iš vieno kraštutinumo, jie šoka į priešingą kraštutinumą. Panašiai nutiko ir moterims. Bandydamos parodyti sau ir pasauliui, kad jos yra lygiavertės vyrams, moterys padarė du dalykus: bandė tapti tokios, kaip ir vyrai bei bandė konkuruoti su jais dėl visko, dėl ko gali konkuruoti. Tai vargiai yra išvengiama turint galvoje kokį didelį žingsnį žengė moterys, tačiau joks

kraštutinus neatneša ramybės ir taikos, ką moterys pradeda pastebėti matydamos, kaip griūna jų poros ir asmeniniai gyvenimai. Šios moterys, pradėdamos ieškoti atsakymų, anksčiau ar vėliau susiduria su mokymu paklusti vyrui ir vargu ar daug moterų su džiaugsmu sutinka šitą informaciją. Tūkstančius metų paklusome ir ką gero mums tai davė?! – skamba moterų galvoje, sąmoningai ar nesąmoningai. Kitos, bijodamos prarasti vyrą, visgi nusprendžia paklusti ir grįžta į seną kraštutinumą – aklą, visišką paklusimą. Yra trečias būdas paklusti vyrui, t.y. nepaminant savęs ir nebėgant į “antrą planą” poroje.

Pirma keli pastebėjimai iš porų dinamikų:

- Vyras turi polinkį vadovauti ir vesti. Kaip moterims nėra lengva pakilti virš tūkstantmečius trukusio aukos ir priklausomybės nuo vyro jausmo, taip vyrams nėra lengva pakilti virš poreikio vadovauti ir būti svarbiems.
- Moterims patinka vyrai, kurie veda ir vadovauja! Daug moterų skundžiasi, kad jų vyras nėra pakankamai vyriškas ir neteko girdėti nei vienos, kuri skųstųsi, kad jis per daug vyriškas, o gebėjimas vadovauti ir vesti yra vyriškumo išraiška.
- Turim paradoksalią situaciją – vyrai nori vesti, moterys nori vedančių vyrų, tačiau praktikoje moterys dažnai atsisako sekti ir laukia, kol vyras prievarta, naudodamas grubią jėgą išsikovo savo „vado“ vietą poroje arba kažkaip kitaip įrodys jog yra vertas būti vadovu t.y. pačios sukuria standartus ir laukia, kol vyras juos atitiks, dažniausiai nesąmoningai užsitikrindamos, kad standartai yra neįgyvendinami arba jie nuolat keičiasi, jei vyras kuriuos nors atitinka. Viso to arba niekada neįvyksta, arba įvyksta su labai nemaloniomis pasekmėmis moteriai, t.y. moteris susiranda vienaip ar kitaip smurtaujančią, jėga vadovaujančią, vyrą ir toliau stiprina idėją, kad moteris yra vyro auka, o vyrai „visi tokie“ (smurtaujančią vyrą gali susirasti ir

linkusios sekti moterys, tačiau tos, kurios seka akiai ir į vyrą žiūri kaip į šeiminką).

Rezultate blogai tiek moterims tiek vyrams, nes nemažai vyrų pradėjo taip pat eiti į kraštutinumą ir tapti perdėtai švelnūs bei paklusnūs dėl ko jaučiasi kaip žuvys, ištrauktos iš vandens. Kiti degraduoja, traukiasi iš šeimų, atšąla ir užsidaro emociškai ir t.t. Vyrų, kas be ko, turi savų iššūkių ir savų darbų. Moterų iššūkis šioje vietoje yra pakilti virš dviejų kraštutinumų – nuo vyro priklausomos aukos ir „stiprios, nepriklausomos“ moters, kuriai joks vyras nereikalingas net jei ji santuokoje gerą dešimtmetį.

Toliau papasakosiu savo asmeninę istoriją ir su kuo aš susidūriau bandydama rasti atsakymus į klausimą paklusti ar nepaklusti. Aš esu paklusni, netgi akiai paklusni, gal iš prigimties, o gal to išmokau augdama. Kaip ir daugelis žmonių, neužaugau tvarkingoje, harmoningoje šeimoje ir prisižiūrėjau dalykų, kurie paskatino tvirtai nuspręsti niekada netekėti ir neįsileisti į savo gyvenimą jokio vyro. Su laiku šitas sprendimas švelnėjo kol nusprendžiau pabandyti santykius su vyru ir gana greitai sutikau Šarūną, su kuriuo pasirinkau „surizikuoti“, t.y. pajutau, jog su juo turime potencialą sukurti kažką gražaus. Turbūt nenuostabu, kad po tokių nuostatų ir akivaizdžiai ne pačių gražiausių pavyzdžių iš šeimos, dėl kurių šias nuostatas buvau susikūrusi, neatėjau į porą rami, pasitikinti savimi ir gebanti sveikai, harmoningai elgtis santykiuose. Mano polinkis greitai ir akiai paklusti man tapo iššūkiu, kadangi aš negalėjau pakęsti šito savo bruožo nepaisant to, kaip labai jis, atrodytų, atitiko santykių žinias ir buvau viena iš moterų, kurios priešinasi bet kokiam mokymui sekti paskui vyrą. Nuo mažų dienų akiai paklusau savo tėvui iki tol, kol praradau save praktiškai visiškai ir tik stebuklas padėjo pamatyti į kokią aklavietę buvau patekusi. Visiškai nenorėjau nenorėjau to paties pakartoti santykiuose su savo vyru ir kiekvieną kartą pakludama Šarūno sprendimui jaučiausi nepatenkinta ne tik jo

sprendimu, bet ir pačia savimi. Norėdama išsiplėsti iš senų įpročių, bandžiau priešintis vyro sprendimams ir pati užimti vedlio vietą, bet taip patekau į kitą nemalonią situaciją – nors turėjau šiek tiek pasitenkinimo iš to, kad buvau „pirma“, jaučiausi labai negerai. Pradėjau jausti, kad taip kuriu atstumą tarp savęs ir vyro. Vietoje bendrumo, kurią troškau patirti su vyru, aš su juo kovoju, net jeigu tik savyje, nerodydama to veiksmais. Kadangi pasirinkau „vesti“, natūralu, kad norėjau, jog vyras mane sektų, tačiau to nevyko. Vyras gyveno kaip gyveno ir neskubėjo gyventi taip, kaip mano tuometiniu manymu atrodė teisinga gyventi. Taip pat nesupratau, kodėl vyras yra toks, mano akimis, pasyvus ir kodėl nerodo jokios rimtesnės iniciatyvos gyvenime, kokios aš tikėjausi iš vyro. Trumpai tariant, jaučiausi vis blogiau ir blogiau, suirzusi bei nepatenkinta ir vis žiūrėjau į vyrą ieškodama ką jis daro blogai, kad man taip negerai. Supratau, kad reikia kažkaip iš viso šito išsikapanoti. Nesvarbu ką darė vyras, nesvarbu kiek jis bandė išklaudyti mano nepasitenkinimus ir kažką padaryti, kad būtų geriau, man geriau nebuvo. Atsisukau į save ir pradėjau ieškoti atsakymų savyje. Ne tik tai, ką aš darau ne taip, bet kur aš galvoju ne taip, kur aš klystu savuose įsitikinimuose, požiūryje į santykius, vyrą, gyvenimą ir save pačią. Pamačiau, kad buvau puolusi į kraštutinumą – savo nepriklausomybę nuo vyro bandžiau išgauti „lyderiaudama“ santykiuose tačiau likau tokia pat prisirišusi prie vyro ir nuo jo priklausoma, kaip ir tuomet, kada akiai paklausau, tik šį kartą priklausomybė buvo nuolatinis stebėjimas ir galvojimas, ką vyras daro ne taip ir visą tai sekusios nemalonios emocijos. Pradėjau stebėti ir po truputį vis labiau pažinti save, krimsti įvairius mokymus, praktikuoti praktikas, kurios man tuo metu buvo aktualios ir pradėjau jausti, kaip be jokių pastangų, nukreiptų į šią konkrečią vietą, pradėdu paklusti vyrui nesijausdama prastai. Vis lengviau ir lengviau ramiai pasakydavau, kad darysim taip, kaip jis pasakė, daug apie tai negalvodama. Mane tai nustebino ir pradėjau tyrinėti šitą vietą, kas gi nutiko. Štai ką atradau:

- Viena didžiausių kliūčių ramiai paklusti vyrui, man, kaip linkusiai paklusti akelai, buvo baimė, kad aš akelai paklusiu visada ir darysiu tai, ko niekada nedaryčiau savo laisva valia. Kad leisiuosi vienaip ar kitaip prievartaujama ir negalėsiu nieko su tuo padaryti. Prireikė laiko susirinkti save iš gabaliukų (kuri yra atidavusi savo individualumą vardan kitų žmonių dėl vienu ar kitu priežasčių, supras, ką turiu galvoje) pakankamai, kad pradėjau jausti, jog vis lengviau galiu pasakyti NE tam, ko nenoriu, ramiai, be puolimo, gynybos ar nusižeminimo ir maldavimo priimti mano atsisakymą. Kada pajutau, jog galėsiu ramiai pasakyti NE, tapo lengviau ramiai pasakyti TAIP.
- Kita kliūtis ramiam paklusimui buvo tai, kas aš nesupratau, kas man svarbu, o kas ne t.y. kur galiu be skriaudos sau pasakyti „darom, kaip pasakysi“, o kur man yra svarbu, jog būtų taip, kaip noriu/jaučiu aš. Kadangi buvau pasimetusi, viską priėmiau kaip „svarbu taip, kaip noriu aš“. Vis labiau pažindama save tyrinėjau, kur yra mano asmeninės ribos, kas man yra svarbu, kokių patirčių aš noriu šiame gyvenime kol visa tai pradėjo po truputį gulti į savo vietas. Mažėjant pasimetimui galėjau lengvai pasakyti „darom, kaip pasakysi“ devyniais atvejais iš dešimties, o gal ir dar dažniau nes visais tais atvejais man nebuvo taip jau svarbu ką, kada ir kaip mes darysim. Bent jau ne tiek svarbu, kad gaiščiau laiką ir energiją bandydama pakreipti viską pagal save.
- Nemažas iššūkis buvo mokytis prašyti. Kada supratau, kad būti vedliu poroje man neduoda nieko gero ir atima viską, ko aš iš tikro trokštu, t.y. artumą ir tikrą, lygiavertę partnerystę bei iniciatyvumą iš vyro pusės, susidūriau su kitu klausimu – o kaip gauti tai, ko aš tuo metu noriu? Kadangi tyrinėjau, kas man svarbu, o kas ne, daugelį dalykų turėjau pirma išbandyti, kad suprasčiau, ar man tai svarbu ir nemaža jų dalis buvo susijusi su poros santykiais. Prašymas buvo vienintelis realus būdas gauti ko noriu negriaunant santykių ir

neatstumiant vyro, tačiau maloniū aš jo tikrai nebūčiau pavadinusi. Pirma didžiulė baimė buvo negauti to, ko prašau – juk ir taip jaučiausi neverta visko, ko noriu, ir tikėjau, kad tik jėga galiu tai gauti. Ir jei jėga ne visada pavyksta, prašymas, greičiausiai, duos dar prastesnius rezultatus! Rezultatai prastesni nebuvo, bet vidinio darbo buvo pakankamai. Kitas nepatogus dalykas buvo tai, kad aš nebuvo pratusi prašyti (buvau pratusi tiesiog pasidaryti pati) ir man prašymas skambėjo kaip nusižeminimas, savo sunkiai iškovotos bent šiek tiek tokios galios savo gyvenimui atidavimas kitam žmogui t.y. prašau, nes pati nesusitvarkau. Nematydama kitos išeities, iš vienos pusės aš tiesiog ėjau per drąsą ir dariau tai, ką mačiau kaip harmoningiausią variantą, t.y. tiesiog prašiau atsižvelgdama į visus mokymus kaip tai daryti ir žiūrėjau, kur tai nuves. Iš kitos pusės pradėjau stebėti ar tikrai esu tokia bejėgė ir taip labai nesusitvarkau su savo gyvenimu, kaip įsivaizdavau. Stebėjau save įvairiose gyvenimo situacijose ir norėdama pamatyti tiesą, o ne savo įsitikinimų užtvirtinimą, pradėjau pastebėti, kad bent jau dalyje gyvenimo situacijų susitvarkau visai neblogai. Taip pradėjau matyti save kitaip, nei įsivaizdavau anksčiau ir pradėjau jaustis tvirčiau, labiau pasitikinti savimi, kas padėjo lengviau tiesiog paprašyti užtuot reikalavus ar nutylėjus ir jautus nuoskaudą.

- Augdama su tėvu ir akiai klausydama bei tikėdama tuo, ką jis sako, buvau praradusi savo individualumą ar bent didelę dalį jo. Sutikusi Šarūną buvau tik pradėjusi suvokti, kas su manimi vyksta ir buvau stipriai pasimetusi tame, kas aš esu. Tai nėra blogai – pasimetime žmogus pradeda ieškoti atsakymų užuot akiai tikėjęs, kad tai, ką žino apie save ir gyvenimą yra absoliuti tiesa – tačiau norėdama bent kažkokio stabilumo, kabinausi į Šarūną kaip į atspirties tašką ir bandžiau juo užpildyti savo asmenybės spragas. Kas be ko, mano santykį su Šarūnu tai gerokai išbalansavo ir iš

vienos pusės bandžiau su juo tapatintis, iš kitos pusės – priešintis. Vėlgi lengvėti pradėjo tada, kada vis labiau pradėjau jausti tai, kas aš esu, vis geriau pažinau save ir mažėjo spragų, kurias reikėjo kuo nors užpildyti. Mažėjo priklausymo nuo vyro pojūtis ir paklusti jo sprendimams tapo paprasta, vyro sprendimai nebeskambėjo kaip įsakymai ir mano laisvės varžymas.

- Kodėl man nepatiko mokymai apie moterį, sekančią paskui vyrą? Aš juos mačiau kaip mokymus apie aklą paklusimą vyrui, kaip žinančiam, matančiam ir jaučiančiam geriau negu moteris kada nors žinos, matys bei jaus t.y. net jei sprendimas stipriai prieštarauja moters vidiniams pojūčiams, jos pareiga paklusti vyrui bet kokių atveju. Nesakau, kad šie mokymai kalba apie tai! Tai buvo mano tuometinė interpretacija. Galų gale supratau, kad tokia interpretacija ir sekimas ja būtų dar vienas kraštutinis ir pasilikau sau absoliučią teisę visų pirma klausyti savo vidaus ir tik tada klausyti vyro. Nežinau, kaip kiti vyrai, bet mano vyras kol kas nepadare nei vieno sprendimo, įtakojančio mane, kuris prieštarautų mano vidiniams pojūčiams ar moralinėms normoms, o jei ir padarė, aš to neprisimenu – tiek nesvarbi tai buvo situacija ir taip lengvai ji buvo išspręsta.
- Viena iš vietų, kuri palengvino mano santykį su vyro sprendimais, buvo palikti ramybėje VISUS be išimties vyro sprendimus, kurie neįtakoja manęs. Buvo sprendimų, kuriuos vyras padarė asmeniškai sau, su kuriais aš nebūtinai sutikau, tačiau tai buvo JO sprendimai JO asmeniniam gyvenimui. Kartais aš pasiūliau pasidalinti savo pastebėjimais, jei pamačiau kažką konkrečiau ir vyras nori juos girdėti, tačiau dažniau pasilieku juos sau ir nesuku galvos dėl to, kaip vyras tvarkosi savo asmeniniame gyvenime.
- Lengvai paklusti vyro sprendimams padėjo ir tai, kad aš susigražinau teisę į savo pačios asmeninį gyvenimą ir jame daromus sprendimus. Tai, kaip aš tvarkausi savo

gyvenimą, tapo mano asmeninis reikalas ir aš galiu paklausti vyro patarimo ar pagalbos, tačiau neskubėsiu vykdyti jo sprendimų, jei jis, iš įpratimo ar inercijos, tokį padarys. Tai reiškia ne tik nevykdymą, tačiau jokio puolimo ar priešinimosi vyro sprendimui iš mano pusės. Bet koks aktyvus ar pasyvus, neparodant ir neišsakant to garsiai, priešinimasis vyro sprendimui reikštų, kad aš vis dar tikiu, kad vyras turi teisę į mano asmeninį gyvenimą ir viso labo tai teisei prieštarauju. Kas be ko, turėdama galvoje savo gyvenimą, kalbu tik apie tai, kas liečia konkrečiai mane ir neturi jokios įtakos vyrui bei jo ar mūsų bendram gyvenimui.

- Savyje susikūriau, o gal tiksčiau atradau, „vietą“, kurioje nėra vietos jokiam kitam žmogui, vyrui tame tarpe. Tai mano šventykla, mano Dievo vieta, mano asmeninė buveinė, į kurią galiu įžengti išimtinai tik aš, t.y. nei vyras nei jokie kiti žmonės be jokių išimčių negali ten patekti ir drumsti vidinę ramybę, jei aš to neleidžiu (ir kada vis labiau išmokstu neleisti).

Galutiniam rezultate savo patirtyje aš priėjau prie išvadų, dėl kurių mes abu su Šarūnu dabar juokaujame – aš paklustu jo sprendimams, o jis paiso mano norų, nes mums abiems dažniausiai tiesiog nesvarbu kaip, ką ir kada padaryti. Ne pasyviai nesvarbu, t.y. darom kas pasakyta automatiškai, nejudami tame prasmės, tačiau „aktyviai“ nesvarbu, t.y. visi variantai yra vienodai geri ir visais atvejais mes jausimės patenkinti, džiaugsimės galėdami būti vienas kitam naudingais ir tame nėra jokios prievartos nei iš sau patiems nei vienas kitam. Aš palikau priimti daugumą sprendimų vyrui nes, tiesą sakant, man daug paprasčiau, jei jis priima sprendimus ir man nereikia sukti galvos. Tyrinėdama ir pažindama save aš pamačiau, kad kuo puikiau galiu priimti sprendimus pati, jei tai bus reikalinga, taigi tapau laisva juos priimti pati arba leisti priimti vyrui. Žinoma, tuo pačiu aš nesuku galvos dėl rezultatų ir, nors atrodytų, kad tai nesusiję, bent jau man yra svarbu, pasirūpinu, kad būčiau pakankamai pailsėjusi,

nes nuovargis greitai kelia erzeli ir skatina matyti įsivaizduojamas problemas ar nepasitenkinimus, nors iš tiko reikia viso labo pamiegoti (ar, kartais, pavalgyti :)).

Dar vieną gerą pastebėjimą apie rimtesnius sprendimus padarė moteris, kurios pavardės, deja, neužfiksavau – jei vyras priima sprendimą, t.y. moteris visiškai atiduoda jam teisę daryti sprendimus ir tas sprendimas priverda košės, vyras pats tą košę ir srebja. Jis tampa „priverstas“ būti aktyviu ne tik priimant sprendimą, bet ir tvarkantis su pasekmėmis. Taigi nuo moters galvos nukrenta galvos sukimas dėl kiekvieno nuobodaus kasdienio sprendimo – į kokią parduotuvę važiuosim, į koki parką eisim pasivaikščioti, ar šiandien ar rytoj paieškosim trūkstantų baldų – ir nukrenta atsakomybė už visus sprendimus, kuriuos padarė vyras t.y. jei jis nusprendė, kad nereikia pasipildyti kuro ir mašina užgeso vidurį kelio, jis pats sumąstys, iš kur to kuro gauti ar kaip pateikti ten, kur reikia, jei spaudžia laikas. Savo vidų „apsilopiusi“ moteris (t.y. kuri paklusta ne iš baimės ar dėl to, kad taip reikia, nors pakludama jaučia pyktį ir nuoskaudą) pakludama vyrui nepraranda nieko, o laimi labai daug – mažiau rūpesčio, aktyvesnį vyrą ir darnesnius santykius, kuriuose vyras vaikšto patenkintas, jausdamasis tikru vyru ir tuo tikru vyru būdamas ne tik išvaizda, bet ir veiksmais. Tuo tarpu moteris jokiu būdu netampa pasyvi vyro pasekėja santykiuose. Pakludama vyrui moteris priima aktyvų sprendimą paklusti ir kiekvienoje situacijoje turi daryti savus sprendimus kaip reaguos į vyro priimtus sprendimus, su kuriais pati sutiko. Jei mašina užgeso vidurį kelio dėl to, kad vyras nenorėjo pasipildyti kuro, vyro reikalas kaip ištaisyti išorinę situaciją, t.y. gauti kuro ar rasti kitą transportą. Moters reikalas, kaip ji reaguos į šitą situaciją – ar jausis vyro sprendimų auka t.y. kaltins jį ar rodys nepasitenkinimą, ar prisiims atsakomybę už savo padarytą sprendimą sutikti su vyru ir liks ramiai stebėti ar pagelbės vyrui, jei jis prašo pagalbos. Tai yra daug sudėtingiau, negu paklusti akiai ir jaustis auka arba viską kontroliuoti pačiai. Taip nelieka priežasties kaltinti vyrą ar jaustis nuskriausta

jo prastų sprendimų, nes sprendimas sutikti su vyru buvo priimtas pačios moters, tačiau kartu moteris nekontroliuoja situacijos taip, kaip įsivaizduoja kontroliuojanti, jei visus sprendimus priima pati. Gal būt dėl to Vedose (Indų šventi raštai ir mokymai) mokoma, kad moteriai užtenka būti gera žmona ir ji jau užsidirbo savo vietą rojuje. Juk tam, kad būti gera žmona, reikia tiek gilaus savęs pažinimo, gebėjimo atsiduoti likimui, susitvarkyti su savo vidumi, paleisti vadžias ir kartu išlikti aktyvia gyvenimo dalyve, o ne pasyvia auka, kad nenuostabu, jog vieta prie Dievo tokiai moteriai atsiranda :)